

λυσαν τὴν γένησιν βυζαντιτικοῦ τινος παπισμοῦ. Μὴ ἀνεχόμενοι δὲ τὴν ἀνάπτυξιν τοιοῦτου τινὸς συγκεντρωτικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ μητροπόλει προὔτιμων νὰ ἐπιτρέπωσιν εἰς τοὺς ἄλλους ἐπισκόπους τῆς Ἀνατολῆς νὰ τιμᾶζωσι τὸν Πατριάρχην τοῦ Βυζαντίου διενεργοῦντες ἐπανεπιλημμένας αὐτοῦ ἡττας.

[Ἐπιτεταὶ συνέχευα].

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΩΝ ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΩΝ

Ἦμην εἰκοσιπέντε ἐτῶν—πόσοι χρόνοι παρῆλθον ἔκοπτε Θεέ μου!—κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐποχὴν πᾶς ὅστις εἶχε τὴν τέχνην νὰ συζευγῆ δύο δημοσκοταληξίας ἤσκει ἐπ' ἐμοῦ ἀληθῆ γοητείαν. Θησαυροὺς ὅλους φιλίας καὶ ἐπιεικείας ἐνέκλειεν ἡ ψυχὴ μου διὰ πάντα ποιητίσκον τῶν τριόδων, ὅστις ἤθελε μὲ τιμᾶσει κοινοποιῶν μοι ἐμπιστευτικῶς ἐν ἀσμάτιον καὶ τώρα δὲ ἀκόμη, μετὰ τοσούτου χρόνου πάροδον, ἔχω ἰκανὴν ἀφέλειαν ὥστε ὀδυνηρῶς νὰ ἐκπλήτσωμαι ὅταν τύχη νὰ διακρίνω παρὰ τινι ποιητῇ ὅτι δὲν συμβαδίζει λίαν φιλίως ἢ περὶ τὴν τέχνην εὐφύα πρὸς τὸν ἡθικὸν χαρακτήρα.

Ἡθάνθη τὸν φλέγοντα ἐκείνον ζῆλον τῶν νεοφοτιστῶν, ὅταν τις τῶν συντρόφων μου μοι ἔκαμε τὴν πρότασιν νὰ μὲ σχετίσῃ πρὸς τὸν Ἀλβέρτον Μερλὲν, νεαρὸν ποιητὴν, οὐτινος ἡ φήμη διέτρεχεν ἤδη πάντα τὰ ζυθοπωλεῖα τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Σηκουάνα. Ὁ Μερλὲν ὑπέρμαχος ὢν ἀναρχικῶν ἄμα καὶ ἀθεϊστικῶν ἀρχῶν, ἦτο ἀρχισυντάκτης τῆς σατυρικῆς ἐφημερίδος τὸ *Κολεόπτερον*, ἐν τῇ ὁποίᾳ εἶχε δημοσιεύσει καλοὺς τινὰς στίχους, ἀπομιμήσεις ἐκ τῶν τοῦ Βιλλῶν καὶ τοῦ Μυρζῆ, ἐν οἷς ἠδύνατό τις νὰ διῖδῃ βρασμὸν τινὰ νεότητος. Τὰ ποιημάτια ἐκείνα τὰ ἐπέγραφε διαρρηθῆν Ὀρθὰ κοπτά, ἐκεῖ δὲ προσέβαλλε καὶ Θεὸν καὶ κοινωνίαν καὶ ἐξέφερε πικρὰ παράπονα κατὰ τινος γυναικὸς ὀνομαζομένης Ῥοζέττας.

Ἄς μάθῃ ὁ ἀναγνώστης ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦμην ταπεινὸς ὑπουργικὸς γραφεὺς, πορευόμενος τακτικὰ καθ' ἐκάστην πρωΐαν εἰς τὸ γραφεῖον μὲ μίαν φραντζόλαν εἰς τὸ θυλάκιον, ἀγαθὸς νεανίας συζῶν μετὰ τῆς μαμμᾶς του καὶ προσφέρων εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνὸς τὸ μισθάριον του εἰς τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν. Ἡ δειλία μου ἔφθανε μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ κρύπτω τοὺς στίχους, τοὺς ὁποίους ἐποίηον ὡς σῶμα ἐγκλήματος. Ταῦτα πάντα ἂν ληθῆσιν ὑπ' ὄψιν, εὐκόλως θὰ νοηθῇ ἡ συγκίνησίς μου ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι ἔμελλον ἐκ τοῦ πλησίον νὰ γνωρίσω τὸν διάσημον ἐκείνον ἄνδρα, ὅστις οὐδέποτε διήρχετο πρὸ τοῦ Κεραμεικοῦ—συνέβαινον ταῦτα ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας—χωρὶς νὰ δείξῃ τὸν γρόνον καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐμφάνισις εἰς τὸν δημόσιον χορὸν τοῦ Βυλλιῆ ἔκαμνε κρότον.

Ἐγίνωσκον ἤδη ἐξ ὄψεως τὸν μέγαν ἄνδρα τὸν

εἶχον συναντήσῃ εἰς τὴν λεωφόρον τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν εἶχε δημοσιευθῆ εἰς τὸ *Κολεόπτερον* ἡ εἰκὼν του μὲ τὴν χονδρὴν του κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ μικροῦ του σώματος. Εἶχον δ' ἐνοήσει ἀμέσως τὸ πρωτότυπον τῆς γελοιογραφίας ταύτης βλέπων ἐνώπιόν μου τὸν μελαγχροινὸν ἐκείνον χονδρᾶνθρωπον μὲ ἀναιδῆς τὸ βλέμμα, χωμένον εἰς βαρὺ ἐπανωφόριον, φοροῦντα πλατύγυρον πῖλον ὅμοιον μὲ τὸν τοῦ Ῥουβενς καὶ κρατοῦντα εἰς τὴν δεξιὰν παχυτάτην ῥάβδον, ἔσπην σχεδὸν κατὰ τὸ πάχος πρὸς τοὺς ἀργυροὺς στυλίσκους, δι' ὧν ὑποβαστάζεται τὸ βυλδακίνον τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Ῥώμης. Ἐπροχώρει, πληρῶν διὰ τῆς σημαντικότητός του τὸ πλατὺ τῆς λεωφόρου πεζοδρομίου καὶ μακρόθεν ὑπεμεϊδία πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εἰκόνα, ὅταν ἔβλεπον αὐτὴν ἐκτεθειμένην εἰς τὰ δειγμάτια τῶν ἐφημεριδοπωλῶν. Οἱ δὲ πρὸ τῶν καφετειῶν καθήμενοι φοιτηταὶ ἐδείκνυσον διὰ τοῦ δακτύλου πρὸς ἀλλήλους αὐτὸν διερχόμενον καὶ ἀμέσως κύπτοντες ἐπιθύριζόν τι χαμηλῆ τῇ φωνῇ μὲ ὕφος βλακώδους σεβασμοῦ. Ἴδὼν τὸν ἄνδρα εἶχον ἐνοήσει τί πρᾶγμα εἶναι ἡ δόξα.

Ὁ φίλος, ὅστις ἔμελλε νὰ μὲ παρουσιάσῃ πρὸς τὸν Μερλὲν, μὲ ὠδήγησεν ἐσπέραν τινὰ τοῦ Δεκεμβρίου, καθ' ἣν ὁ καιρὸς ὡς ἐκ τῆς τήξεως τῶν πάγων ἦτο ἐλεεινότατος, εἰς τὸ μικρὸν *Ζυθοπωλεῖον* τοῦ *Μέλλοτος*, κείμενον πρὸς τὸ κάτω μέρος τῆς ὁδοῦ τοῦ Πρίγκιπος, ὅπου εἶχε στήσει τὸν θρόνον του ὁ δημοφιλὴς ποιητής.

Ὅταν εἰπήλομεν,—ἐνθυμοῦμαι, μὰ τὸν Θεόν! ὅτι ἠκούοντο ἰσχυροὶ οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας μου—ἠθάνθη ὅτι μὲ ἀπέπειγεν ἡ ἀνάμικτος ὄσμη τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν κραυβολαχάνων. Εἰς δὲ τὸ βάθος νεφέλης καπνοῦ, τοποθετημένος ἐνώπιον κοινῆς ζυλίνης τραπέζης ζυθοπωλείου, ὁ Ἀλβέρτος Μερλὲν ἐτελείωνε τὸ δεῖπνόν του συντροφεύμενος ὑπὸ τοῦ καταστηματάρχου ἢ δὲ ὑπηρετρία, δυσυχῆς χλωροτικῆ κόρη ἔχουσα περιδεδυμένον τὸ πρησμένον της μάγουλον, εἶχε καταθέσει πρὸ τῶν δύο συνδαιτυμόνων τὸ σαλατοδοχεῖον, ὅπου ἔπλεον ἐν ἐλαίῳ ἀμφιβόλου ποιότητος κόκκινα φασούλια.

Ἐκεῖνος μᾶς ἐδέχθη χωρὶς νὰ ἐγερθῇ, ἀλλὰ μετὰ τῆς εὐμενείας ἐκείνης τῆς προπούσης εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὑπερέτερους τῶν ἄλλων. «Κατερίνα, δύο ποτήρια ζύθου διὰ τοὺς κυρίους. . . . καὶ νὰ εἶναι καλὸς!» Μοὶ ἐδήλωσε ὅτι τὸν εὐχαρίστει πολὺ τὸ ὅτι μὲ ἔβλεπεν, ὅτι ἐγίνωσκεν ἤδη τὰ ποιητικά μου δοκίμια, ὅτι τὰ εὗρισκε καλὰ καὶ μοὶ ἐπρότεινε τὸ *Κολεόπτερον*, ἂν ἤθελον νὰ τὰ δημοσιεύσω, ἐδείχθη τέλος πάντων πρὸς με εὐμενέστατος καὶ πως καὶ προστατευτικός.

Ἐγὼ, συγκεκριμένος λίαν, τὸν προσηγόρευσα ὀπωσδήποτε, μόλις τολμῶν νὰ ἀτενίσω πρὸς τὸν ἔξοχον ἄνδρα, εὐθὺς δ' ἄμα ἔκλινε καὶ πάλιν πρὸς τὸ πινάκιον τὴν ῥίνα ἵνα ἐξακολούτησῃ τὸ δεῖπνόν του, ἔλαβον τὸ θάρρος νὰ ἐξετάσω τοὺς τό-

πους, οὐς ἐτίμα διὰ τῆς παρουσίας του, τὴν φω-
 λαὴν τοῦ ἀετοῦ. Τὸ βλέμμα μου ἔστη κατὰ σει-
 ρὰν μετ' εὐλαθείας ἐπὶ τῆς πλουσίας συλλογῆς
 τῶν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἀνηρητημένων πολυειδῶν κα-
 πνοσυρίγγων, ἐπὶ τοῦ κρουνοῦ ὁπότεν ἔρρεεν ἄφθονος
 καὶ ἀφρίζων ὁ ξανθὸς ζῦθος, ἐπὶ τοῦ ὑπερμεγέθους
 κασορίου πύλου τοῦ ποιητοῦ, ὅσιν ἐκρέματο ἀπό τι-
 νος μεγάλου καρφίου. Οἱ ζωγράφοι, οἵτινες συνήθως
 ἐφοίτων εἰς τὸ *Ζυθοπωλεῖον τοῦ Μέλλοτος* εἶ-
 χον κοσμήσει τοὺς τοίχους διὰ στασιωτικῶν γε-
 λοιογραφιῶν καὶ διὰ προστύχων ζωγραφημάτων.
 Ἡ εἰκὼν τοῦ χονδρῶ καταστηματαρχοῦ, τῆς ὁ-
 ποίας τὸ ἄξιστον πρωτότυπον ἐγεύετο κατὰ τὴν
 ὥραν ἐκείνην τὰ κόκκινα φασούλια, παρέκειτο εἰς
 ὄχι ὅλως ἄτεχρον σκιαγράφημα, παριστάνον δω-
 δεκάδα ὀστρειδίων μετὰ τοῦ τυπικοῦ λεμονίου
 καὶ τοῦ μαχαιρίου. Ἄλλου, ὁ Ναπολέων Γ' φο-
 ρῶν ὡς μόνον ἔνδυμα τὴν μεγάλην ταινίαν τῆς
 λεγεῶνος τῆς τιμῆς περιστοιχίζετο ὑπὸ ποικί-
 λων τοπειογραφιῶν, ἀφ' ὧν ὁ καθ' ἑκάστην ἀπὸ
 τῶν σιγάρων καὶ τοῦ τυροζωμοῦ ἀναδιδόμενος πυ-
 κνὸς καπνὸς δὲν εἶχεν ἀκόμη δυνηθῆναι ἀπαλείψη
 εἰς ὀλοκλήρου τὰς ἀληθῶς κτηνώδεις καὶ φαύλας
 παραστάσεις. Πάντων δὲ τούτων τῶν ἀπειαι-
 σμάτων ἡ τεχνοτροπία ἐμαρτύρει ὄχι βέβαια τὴν
 ὑπὸ ἀληθῶν ζωγράφων γενομένην εὐσυνείδητον με-
 λέτην τῆς φύσεως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὸν μα-
 ταίως διαρρυσάνα χρόνον ἀργῶν καὶ ἀδεξίων τε-
 χνιτῶν εἰς ἀτελεύτητα παιγνίδια σφαιριστηρίου
 ἢ εἰς ὄλως αἰσχρὰς καὶ ταπεινὰς διασκεδάσεις.
 Ἐπὶ τοῦ κυρίου φατνώματος τοῦ ὑψουμένου ὑ-
 περάνω παρμεγέθους φαγεντιανῆς θερμάστρας ἦτο
 ἐξωγραφισμένη ὑψηλὴ τρις ξανθὴ ὀλόγγυμος μὲ
 ποικιλόχρον ὑπόδειον κρατούσα ἐπὶ δίσκου τρία
 ἀφρίζοντα ζῦθου ποτήρια.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μουσείου τούτου ὁ Ἄλβέρτος
 Μερλὲν, πίνων ἠδονικῶς τὸν καφὲν του, μοὶ ἔ-
 καμε τὴν τιμὴν νὰ ἀναπτύξῃ ἐνώπιόν μου τὰς
 κοινωνικὰς, καλλιτεχνικὰς καὶ θρησκευτικὰς θε-
 ωρίας του. Τὸν ἤκουον θαυμάζων καὶ ὁ θαυμασμός
 μου δὲν ἦτο ἀμέτοχος καὶ φόβου, διότι ὁ ἄνθρω-
 πος διὰ φράσεων ῥητορικωτάτων ἐξέδιδεν οἰονεὶ
 ἀποφάσεις, δι' ὧν καθήργει καὶ τὴν προσωδίαν
 καὶ τὴν καθολικὴν θρησκείαν, ὅτε αἴφνης ἠνοι-
 χθη ἡ θύρα τοῦ ζυθοπωλείου καὶ νεορὰ γυνὴ ὄχι
 ἄσχημος, μελαγχροινὴ καὶ καλοενδεδυμένη ἐρί-
 φθη εἰς τὰ ἐντὸς ὀμοῦ μετὰ ῥιπῆς νοτεροῦ ἀέρος
 καὶ σπεύσασα ἐκάθισε πλησίον εἰς τὸν ποιητὴν,
 τοῦ ὁποίου τὴν κεφαλὴν ἀφελῶς λαβοῦσα καὶ μὲ
 τὰς δύο τῆς χειρὸς τῷ εἶπε δυνατὰ εἰς τὸ οὖς·

— Δός μου πέντε φράγκα διὰ τὸ ἀμάξι. . .
 θὰ ὑπάγωμεν κάπου μὲ τὴν Ἐρριέτταν.

Ὁ ποιητὴς ὑπεμείδισεν διὰ τὴν ἀπαίτησιν ταύ-
 την τῆς φίλης του, ἀλλὰ δὲν εἶχε καὶ νὰ δώσῃ τὸ
 ζητηθὲν ποσόν, τὸ ἐδανείσθη δὲ, ὄχι ἄνευ δυσκολι-
 ῶν, παρὰ τοῦ καταστηματαρχοῦ καὶ δίδων αὐτὸ
 εἰς τὴν ζητήσασαν, μᾶς ἐσύστησεν αὐτὴν λέγων :

— Εἶναι ἡ 'Ροζέττα τῶν Ὀρθῶν κοπιῶν ! . .
 Ὅπως περίπου θὰ ἔλεγεν ὁ Ἀμαρτίνος· εἶναι
 ἡ Ἐλβίρα τῶν *Μελετιῶν*.

Ἐχαριστίσαμεν. Ἐκείνη δὲ εἶχεν ἤδη ἐγερωθῆ
 διὰ νὰ ἀπέλθῃ, ὅτε ἐξαγαγούσα ἐκ τοῦ θυλακίου
 τῆς ἐπιστολῆν τὴν ἐνεχείρισεν πρὸς τὸν ποιητὴν,
 λέγουσα :

— Πάρε. Εὗρηκα αὐτὸ διὰ σὲ εἰς τὸ ξενοδο-
 χεῖον.

Καὶ ἀπῆλθεν ἀρήσασα ὀπισθὲν τῆς ἐλαφρᾶν ὀ-
 σμῆν γουναρικῶν καὶ προστύχων ἀρωμάτων.

— Μὲ συγχωρεῖτε ; ἠρώτησεν ὁ Μερλὲν ἀπο-
 σφραγίζων τὴν ἐπιστολὴν, ὁπότεν ἐξήγαγε δύο
 τραπεζικὰ γραμμάτια.

Ἡμεῖς φυσικὰ ἐσυγχωρήσαμεν. Διέτροξεν ἐν τά-
 χει τὴν ἐπιστολὴν, ἐμεδιάσατο καὶ δίδων μοι αὐ-
 τήν :

— Ἀναγνώσατε, μοὶ εἶπεν. Εἶναι τῆς ἀδελφῆς
 μου. . . Ὅθ' ἴδῃτε ὅτι δὲν γράφουν ἄσχημα εἰς τὰς
 ἐπαρχίας.

Ἀνέγνωσα τὸ ἐξῆς γράμμα :

Ἐν Ὁραί, τῇ 1 Δεκεμβρίου 1868.

»Φίλιπτε Ἀλβέρτε,

» Ἄν καὶ δὲν μᾶς γράφεις πλέον, εἶμαι βεβαία
 ὅτι θὰ εὐχαρισῆσαι νὰ λαμβάνῃς ἐπιστολάς μας. Ἡ
 μητέρα μοὶ εἶπε νὰ σοὶ γράψω καὶ σοὶ στέλλει καὶ
 τὸ μηνιαῖόν σου. Εἶναι πάντοτε ὠργισμένη ἐναν-
 τίον σου καὶ τοῦτο πολὺ μὲ λυπεῖ, ἀλλὰ τὴν ἠ-
 ξεῦρες εἶναι τόσον αὐστηρὰ καὶ τόσον εὐλαθῆς !
 Ἄγνοῦ τί τῆς ἐδιηγήθησαν περὶ τοῦ βίου, τὸν
 ὁποῖον διάγεις εἰς Παρισίους καὶ τί περιέχει ἡ ἔ-
 λσεινὴ ἐκείνη ἐφημερίς, τὴν ὁποίαν γράφεις καὶ
 τὴν ὁποίαν τῆς ἔδειξαν. Αὐτὰ εἶναι πράγματα,
 τὰ ὁποῖα δὲν ἐνδιαφέρουν τὰ μικρὰ κοράσια, εἶ-
 μαι δὲ πολὺ εὐχαριστημένη, διότι τὰ ἄγνοῦ καὶ
 δὲν εὐρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ σοὶ δίδω ἄδι-
 κον. Ἀλλὰ, σὲ βεβαιῶ, ὅσον θυρωμένη καὶ ἂν εἶ-
 ναι ἡ μητέρα σὲ ἀγαπᾷ πάντοτε μὲ ὄλην τῆς τὴν
 καρδίαν. Σήμερον τὸ πρωτὸν ὅταν μοὶ εἶπε: νὰ γρά-
 ψῃς εἰς τὸν Ἀλβέρτον, ἐπάσχισε νὰ φανεταί ἡ-
 συχος, ἀλλ' ὅταν μοὶ ἔδωκε τὰ δύο τραπεζικὰ
 διὰ νὰ τὰ ἐσωκλείσω, σὲ βεβαιῶ τὴν εἶδον νὰ τρέ-
 μη. Ἐπειτα ὑπῆγε νὰ καθίσῃ πλησίον εἰς τὸ πα-
 ράθυρον τῆς σάλας, ἐπῆρε τὸ τελάρων τῆς καὶ ἔ-
 μεινε πολλὴν ὥραν συμμμένη καὶ παρατηροῦσα τὴν
 ἐργασίαν τῆς χωρὶς νὰ ἔχη τὴν δύναμιν νὰ ἐργα-
 σθῇ. Δησημονήσασα δὲ ὅτι ἤμην ἐκεῖ ἀνεφώνησε
 μετ' ὀλίγον μὲ ὑπόκωφον φωνήν : Ἐκείνο τὸ κα-
 κόμοιρο τὸ παιδί ! Ἄν τὴν ἔδωκες, μὲ τὰ μαλ-
 λιὰ τῆς, τὰ ὁποῖα ἐγείναν ὅλα ἄσπρα, θὰ σοῦ ἤρ-
 χετο ἄσχημα.

» Ἐγὼ, ἀπ' ἐναντίας φαίνεται ὅτι δὲν ἔχω καρ-
 δίαν, διότι μὲ ὄλην τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν μᾶς
 προξενεῖς, κύριε, αἰσθάνομαι πολὺ καλὰ τὸν ἐκυ-
 τόν μου. Φαίνεται μάλιστα ὅτι καὶ εὐμόρηνα.
 Ἡξεῦρες ὅτι περιπατῶ εἰς τὰ δεκαεπτὰ; Τῶν Τα-

Ξιαρχῶν, ὅταν ἦλθεν ὁ γέρον Νεδελὲκ νὰ μᾶς φέρῃ τὸ μίσθωμα δὲν μὲ ἐγνώρισε, τόσον ἐμεγάλωσα. Ἐκεῖνα τὰ κόκκινα χέρια μου μόνον μὲ ἀπελπίζουσαν.

»Σοὶ τὰ γράφω αὐτὰ διὰ νὰ σὲ κάμω ὀλίγον νὰ μειδιάσῃς, πράγματι ὅμως εἶμαι μελαγχολική· ἡ χαρὰ ἐπέταξεν ἀπὸ τὸ σπῆτι μας, ἀφ' οὗτου τὰ ἐχαλάτατε μὲ τὴν μητέρα. Δὲν ἐννοῶ βέβαια νὰ σὲ διδάξω ἐγὼ, διότι δὲν εἶμαι παρὰ μία μικρὰ ἀνόητη ἐπαρχιώτισσα καὶ μάλιστα — αὐτὸ ὅμως ὅλως δι' ὅλου μεταξὺ μας — δὲν καταλαμβάνω διὰ τί σὲ κατηγοροῦν. Διότι δὲν ἐκτελεῖς τὰ θρησκευτικὰ σου καθήκοντα; Νὰ σοῦ εἰπῶ, εἶναι τῷ ὄντι πολὺ μεγάλη ἡ λειτουργία καὶ διὰ τοῦτο καὶ εἰς ἐμὲ συμβαίνει νὰ εἶμαι πολλάκις εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ μὴ προσέχω. Διότι κάμνεις στίχους; Ἀλλὰ εἶναι ὠραῖον πρᾶγμα ἡ ποίησις! Εἶναι μουσική, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους κάτι λέγει· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ πιστεύσόν με, διότι κάτι ἤξεύρω ἐγὼ, ἡ ὁποία εἶχον καταδικασθῆ. . . εἰς δευκαετὲς κλειδοκύμβαλον. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ ἱερεὺς μας καὶ ὁ παλαιὸς μας φίλος ὁ κ. Ματθαῖος — τὸν ἤξεύρεις, ὁ ἐντομολόγος — σὲ κατηγοροῦν πρὸς τοῦτους ὅτι εἶσαι δημοκρατικός, κόκκινος ὅπως λέγομεν ἐδῶ, ἀλλὰ ἀπὸ πολιτικὰ δὲν ἐννοῶ τίποτε. Ἀδιάφορον, κάτι κακὸν πρέπει νὰ ἔλαμψε διὰ νὰ κλαίῃ ἡ μητέρα. ὦ! ἂν ἦθες, ἀγαπητέ μου ἀδελφὲ, καλέ μου Ἀλβέρτε, ἤρκει μόνον νὰ μᾶς ἐπανήρχασο καὶ ὅλα θὰ ἐτελείωναν, ἡ μητέρα θὰ σοὶ ἦνοιγε τὰς ἀγκύλας. Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν θέλω νὰ σὲ βραχνιάζω, ὅτι ἠδύνατο νὰ σὲ στενοχωροῦν ὅσα σοὶ γράφει ἡ ἀδελφὴ σου· σήμερον ὅμως τὸ πρῶτ' ἐπισκέφθην τὴν ὁπωροθήκην μας καὶ ἀνεῦρον ἐν ὠραῖον ἀπείδιον, τὸ ὠραιότερον τοῦ κήπου μας, τὸ ὁποῖον ὅταν τὰ ἐκόψαμεν, εἶχον φυλάξει διὰ σὲ, ἐλπίζουσα ὅτι θὰ σὲ εἶχομεν ὀλίγον ἐδῶ κατὰ τὸ τέλος τῶν διακοπῶν. Καὶ ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ προσερχθῆ, τόσον ἐμαλάκωσε καὶ ἐμαύρισε! Γελᾷς ἴσως, ἀλλ' εἰς ἐμὲ, ὅταν τὸ εἶδον, εἶχον ἔλθει τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

»Χαῖρε, φίλτατέ μου ἀδελφὲ, σὲ ἀσπάζομαι ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ κροτάφου — εἶναι ἡ ἀγαπητὴ μου θέσις, ἐνθυμίσαι! — καὶ σοὶ ἐπαναλαμβάνω· Ἐλθε ταχέως καὶ θὰ ἴδῃς.

»Ἡ ἀγαπῶσά σε ἀδελφὴ

«ΙΟΥΛΙΑ».

Τελειῶνων τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς ἠσθάνομην — πιστεύσατέ με — ὕγρους τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ παρθενικὴ ἐκεῖνη ἐπιστολὴ, ἥτις εἶχε συρθῆ εἰς τὰ θυλάκια μᾶς γυναικὸς τοῦ δρόμου καὶ ἐκεῖθεν εἶχεν ἐξαχθῆ ὄζουσα ἐν πατσουλίου, διήγειρεν οἶκτον εἰς ἐμὲ, ὅπως ἤθελε διεγείρει ἡ θεὰ ἀνοδοδέσμη ἴων, ῥιφθείσης εἰς τὸν βόρβορον. Παρετήρησα τὸν Μερλὲν, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐφαίνετο συγκινηθείς.

— Λοιπὸν; τῷ λέγω μετὰ τινος ἀγωνίας.

Ἄλλ' ἤμην γελοῖος, εἶχον ἀπατηθῆ ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς συγκινητικῆς τοῦ Μερλὲν, ἡ συγκινητικῆς τοῦ ἤτο ὅλως φιλολογικῆ, ἤρεσκεν εἰς αὐτὸν τὸ πῶς ἦτο γεγραμμένη ἡ ἐπιστολὴ καὶ οὐδὲν πλέον.

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι εἶναι ὠραία ἡ ἐπιστολὴ τῆς ἀδελφῆς μου; εἶπεν ὁ ποιητὴς τῶν ζυθοπωλείων. . . ὀλίγον κλαψιάρικη, ὀλίγον γριμάρικη, ἂν θέλῃς, εἶναι, ἀλλ' εἶναι ζωντανή, εὐλικρινής. . . Θὰ τὴν παρεμβάλω εἰς κατ' ἐν μου μυθιστόρημα. . .

— Ἐκτοτε ἐπέστην ὅτι δύναται τις νὰ μὴ στερῆται εὐφροσύνης καὶ ὅμως νὰ εἶναι ἀκάρδιος καὶ οὐτιδανός.

[François Coppée].

Σ * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΛΥΣΣΗΣ

Ἐν ἐπιφυλλίδι τῆς γαλλικῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων» δημοσιεύεται ἀνάλυσις μελέτης τινὸς περὶ θεραπείας τῆς λύσσης, ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἱατροῦ Dumont εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἱατρικὴν Ἀκαδημίαν. Τὴν ἀνάλυσιν ταύτην ἀξίαν πολλοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅτε ἀφορῶσαν εἰς τὴν θεραπείαν νοσήματος, τόσῳ φοβεροῦ, μεταφερόμεν ἐνταῦθα ὡς ἔπεται·

Ἐν χωρίῳ τινί, περὶ τὸ Caen, ἐξ οὗ κατάγεται ὁ ἱατρὸς Dumont, κῦων λυσσῶν ἐδήξε τρεῖς, μίαν γυναῖκα, ἓνα ποιμένα καὶ μικρὰν κόρην. Τοῦ ποιμένου ἡ πληγὴ καυτηριασθεῖσα δι' ἀζωτικῶν ὀξέων καὶ ἐπουλωθεῖσα ἐθεραπύθη. Παρέρχονται τριακόσια τέσσαρες ἡμέραι, καὶ ἡ ὑγίεια τοῦ ποιμένου εἶχεν ἄριστα· ἀλλ' ἀποθνήσκει αἰφνης ἐκ λύσσης ἡ συγχρόνως δηχθεῖσα γυνή. Ὁ ποιμὴν μανθάνει τὸ γεγονός, ἀνησυχεῖ, μελαγχολεῖ, καταλαμβάνεται ὑπὸ ἀϋπνίας καὶ ἀσθενεῖ. Τὴν τριακοστὴν ἔκτην ἡμέραν, ἀφ' ἧς ἐδήχθη ὑπὸ τοῦ κύνος, ἐλυοαίνετο αὐτὸν λύσσα σοβαρά. Ἐπλανάτο ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ἄσβεστος διψᾷ κατέλαβεν αὐτὸν, ἠσθάνετο στένωσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ καταπίῃ, ἐκυλίετο ἐν ταῖς ὁδοῖς δάκνων τοὺς χάλικας καὶ ἐκβάλλων ἀγρίας φωνάς, εἰς οὐδένα δ' ἐπέτροπε νὰ τὸν πλησιάσῃ· κατεῖχετο ὑπὸ ἀκρατήτου ἐπιθυμίας τοῦ δάκνειν, πράγματι δ' ἔδακνε τὰς βράβδους, ἀε μακρόθεν προσέφερον αὐτῷ. Οὕτως ἔχοντα μετήνεγκον τὸν λυσσῶντα εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ὁ Grille, οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ πάσχων, κατὰ τὰς καταλαμβανούσας αὐτὸν κρίσεις τοῦ νοσήματος, περιήρχετο εἰς ἀναισθησίαν, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας καὶ ὑφίστατο σπασμωδικὰς σκιρτήσεις. Ὁ πτυαλισμὸς ἦν ἀφρονος, ἡ ἐπίδρωσις ζωηρὰ, ἡ δ' ἀναπνοὴ ἐγένετο δυσχερῶς διὰ τῆς ῥινός. Ὁ ἀσθενὴς κατὰ διαλείμματα ἐξέβαλλε βραχνῶδεις φωνάς· ὅτε δὲ συνήρχετο, καταλαμβάνετο αἰθῆς ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ δάκνειν. Παρεπονεῖτο, ὅτι ἠσθάνετο πόνους ἐπὶ τῆς κοιλίας, στενοχωρίαν τοῦ διαφράγματος, οὐδ' ὅλως δ' ἠδύνατο νὰ καταπίῃ. «Φρονέσατέ με», ἀνέ-